

Katsaus 2025

kouluterveyskyselyn

Kokkolan tuloksiin

Valtakunnallinen kouluterveyskysely tuottaa joka toinen vuosi seurantatietoa lasten ja nuorten kokemuksista terveydestä, hyvinvoinnista, koulunkäynnistä ja opiskelusta sekä elintavoista. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, THL on tehnyt kyselyn vuodesta 1996 alkaen. Kyselyyn vastaavat perusopetuksen 4. ja 5. sekä 8. ja 9. luokkien oppilaat, sekä lukioden ja ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat. Vuoden 2025 kysely toteutettiin kevätlukukaudella -25 ja tulokset julkaistiin 17.9.2025. Tulokset ovat avoimesti saatavilla tulospalvelussa: www.thl.fi/kouluterveyskysely/tulokset

Tässä katsauksessa esitellään kokkolalaisten lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden tilaa kouluterveyskyselyn pohjalta. Katsauksessa tarkastellaan keskeisiä lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden indikaattoreita. Tämän julkaisun tiedot on poimittu THL:n tulospalvelusta.

Tulosten tarkastelussa Kokkolan tuloksia verrataan verrokkikuntiin Seinäjoki, Mikkeli ja Porvoo sekä koko maan keskimääräiseen tulokseen ja Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen (K-P HVA) tuloksiin. Tarkastelussa tarkastellaan tyttöjen ja poikien vastausten eroavuutta, silloin kun vastauksissa on merkittävää eroavuutta. Vaikka osa kyselyyn vastanneista on jo täysi-ikäisiä, niin tarkastelussa käytetään yhdenmukaisuuden vuoksi kaikilla oppiasteilla tyttö/poika jaottelua.

Kouluterveyskyselyn kuntakohtaisia/alueittaisia tuloksia ei julkaista, jos vastaajamäärä on kysymyskohtaisesti alle 30. Tuloksia ei myöskään julkaista, jos tapauksia on alle 5 ja vastaajamäärä on alle 60. Tuloksia syntyperän tai oppilaitoksen kielen mukaan ei julkaista, jos vastaajamäärä on kysymyskohtaisesti alle 50. Kokkolan osalta esimerkiksi maahanmuuttajataustaisten oppilaiden vastuksia ei voi erotella muista vastauksista, koska vastaajamäärä on alle 50. Harmillista tässä on se, että kouluterveyskyselyn kautta ei saada tietoa esimerkiksi maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten kokemasta kiusaamisesta ja syrjinnästä. Tämän vuoksi tässä katsauksessa on esitetty tiettyjen kysymysten osalta koko maan keskimääräinen tulos maahanmuuttajataustaisten oppilaiden osalta.

Vastaajien määrät Kokkolassa, lkm ja kattavuus, %

Kokkola 2025	
4. ja 5. luokan oppilaat	
pojat	541
tytöt	557
yhteensä	1101
kattavuus	84 %
8. ja 9. luokan oppilaat	
pojat	477
tytöt	432
yhteensä	910
kattavuus	71 %
ammattill. oppilaitos 1. ja 2. vuoden opiskelijat	
pojat	211
tytöt	133
yhteensä	345
kattavuus	32 %
lukio 1. ja 2. vuoden opiskelijat	
pojat	160
tytöt	290
yhteensä	451
kattavuus	78 %

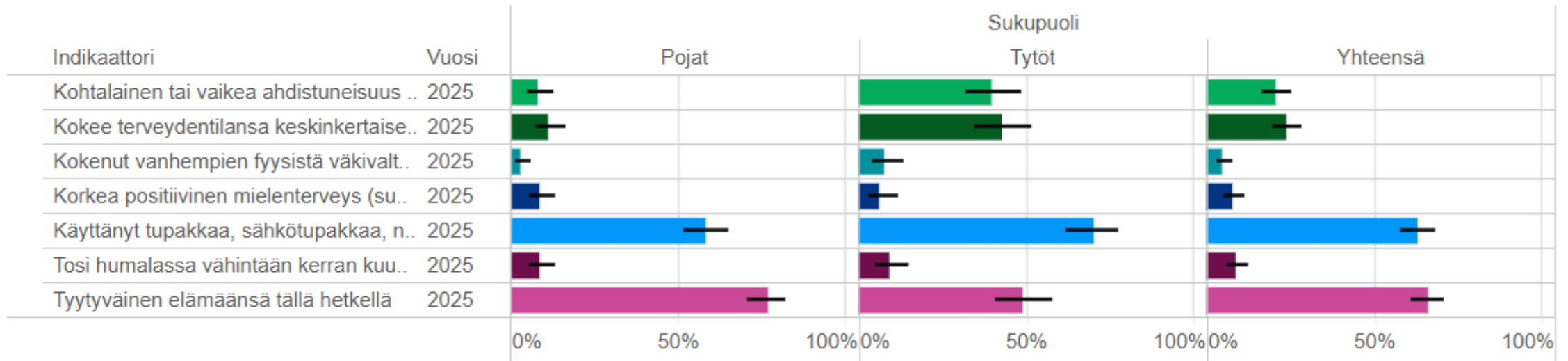
Kaikkiaan vuoden 2025 kouluterveyskyselyyn vastasi Kokkolassa 2807 henkilöä. Vastaajamäärä kattoi erittäin hyvän osuuden 4.- ja 5.-luokkalaisista, 8.- ja 9.-luokkalaisista sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista. Sen sijaan ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osalta kattavuus oli vain 32 %. Tämä tulee ottaa huomioon tarkasteltaessa vastauksia ammattikoululaisten osalta.

Peruskouluissa kattavuus on laskettu luokkakohtaisten oppilasmäärätietojen perusteella (lähde: Suomen virallinen tilasto (SVT): Opiskelijat ja tutkinnot [verkkajulkaisu]. ISSN=1798-7644. Helsinki: Tilastokeskus.).

Lukiossa kattavuus on arvioitu nuorten opetussuunnitelmaa suorittavien lukiokoulutuksen uusien opiskelijoiden määrien perusteella (lähde: Vipunen - Opetushallinnon tilastopalvelu).

Ammatillisissa oppilaitoksissa kattavuus on arvioitu ammatillista perustutkintoa suorittavien alle 21-vuotiaiden uusien opiskelijoiden määrien perusteella (lähde: Vipunen - Opetushallinnon tilastopalvelu).

Ammatillisen oppilaitoksen vastaajamäärän vaikutus tulosten luotettavuuteen

Yllä oleva kuvaaja näyttää Kokkolan ammatillisen oppilaitoksen vastaajamäärän (kattavuus 32 %) vaikutuksen tiettyjen indikaattoreiden osalta. Musta viiva kuvaa 95 % luottamusvälejä. Kullekin ryhmälle on laskettu havaittavan osuuden ja kysymykseen vastanneiden määrän perusteella luottamusväli. Väli kertoo millä välillä vastaava osuus olisi, jos mittaus toistettaisiin samalla tavalla useita kertoja.

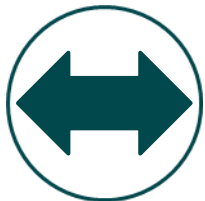
Käytettyjen merkkien selitykset

Tarkastellun asian suhteen on tapahtunut parannusta / tilanne on parempi kuin muualla / tilanne on hyvä

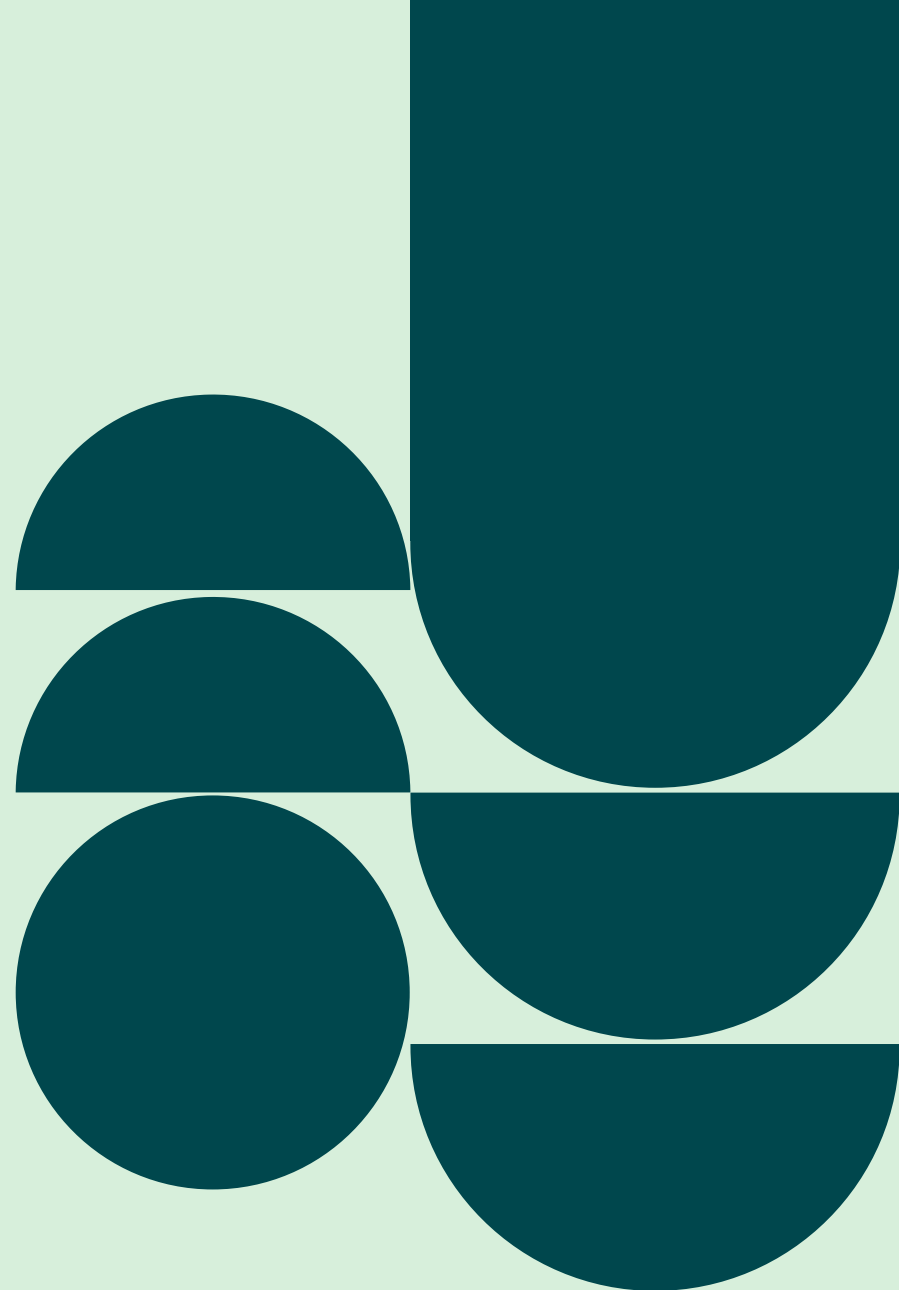

Tarkastellun asian suhteen on tapahtunut negatiivista kehitystä / tilanne on huonompi kuin muualla / tilanne vaatii huomiota ja parannusta

Tilanne on pysynyt ennallaan tai ei ole tapahtunut merkittävää muutosta / tilanne on samanlainen kuin muualla / tilanne ei vaadi välitöntä huomiota tai parannusta

Elintavat ja riskitekijät

Terveyttä edistäviä elintapoja -summaindikaattori, %

	2019	2021	2023	2025
4. ja 5. luokan oppilaat				
Koko maa		30	29	31
Kokkola		32	27	31
K-P (HVA)		32	27	29
Mikkeli		32	30	32
Porvoo		29	26	35
Seinäjoki		31	28	32
8. ja 9. luokan oppilaat				
Koko maa	11	12	13	13
Kokkola	12	12	14	13
K-P (HVA)	12	12	13	13
Mikkeli	11	13	16	14
Porvoo	13	10	12	12
Seinäjoki	11	12	13	12

Kokkola	2019	2021	2023	2025
4. ja 5. luokan oppilaat				
pojat		36	31	36
tytöt		28	23	26
8. ja 9. luokan oppilaat				
pojat	15	14	17	20
tytöt	10	10	12	7

Indikaattori ilmaisee niiden peruskoulun 4.- ja 5.-luokkalaisten ja 8.-9.-luokkalaisten osuuden prosentteina, joilla on kolme seuraavista terveyttä edistävästä elintavoista: syö aamupalaa joka arkiamu, liikkuu vähintään tunnin päivässä, nukkuu mielestään tarpeeksi.

WHO:n mukaan joka neljäs nuori on ylipainoinen tai lihava. Ylipaino kasvattaa mm. sydän- ja verisuonitautien, diabeteksen, joidenkin syöpien sekä tuki- ja liikuntaelinsairauksien riskejä. Liikunta, ruokailutottumukset ja uni ovat keinoja edistää terveyttä ja vahvistaa mielen hyvinvointia.

Lapsena ja nuorena opitut käyttäytymismallit säilyvät usein aikuisuuteen asti. Myös siksi on tärkeää seurata, kuinka yleistä kouluikäisillä on liikuntasuosituksen saavuttaminen, riittävä uni sekä ruokailurytmin säännöllisyys arjessa. Terveyttä edistävien elämäntapojen omaksumisessa vanhemmilla, koululla ja harrastuksilla on tärkeä merkitys.

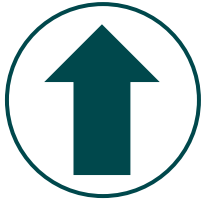
Kokkolan tulokset eivät juuri eroa verrokkikuntien tai koko maan tilanteesta. Terveyttä edistävien elintapojen osalta osuudet ovat harmillisen pienet sekä alakoululaisten että yläkoululaisten osalta. Erityisesti yläkoululaisten osalta tilanne on huolestuttava, sillä vain 13 prosentilla Kokkolan 8.- ja 9.-luokkalaisista täyttyvät terveyttä edistävien elintapojen kriteerit. Yläkoulun tytöistä vain 7 prosenttia täyttää terveyttä edistävien elämäntapojen kriteerit, kun taas yläkoulun poikien osalta osuus on 20 prosenttia.

Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, %

	2019	2021	2023	2025
8. ja 9. luokan oppilaat				
Koko maa	7	6	8	7
Kokkola	5	4	5	4
K-P HVA	6	5	4	5
Mikkeli	8	5	7	4
Porvoo	5	8	12	6
Seinäjoki	7	6	8	7
ammattil. oppilaitos 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
Koko maa	23	19	18	17
Kokkola	19	21	18	9
K-P HVA	19	20	18	9
Mikkeli	23	18	17	13
Porvoo	23	21	24	28
Seinäjoki	22	20	20	17
lukio 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
Koko maa	9	7	7	7
Kokkola	6	5	3	3
K-P HVA	7	5	4	3
Mikkeli	5	5	7	6
Porvoo	10	6	12	7
Seinäjoki	10	5	5	8

Huolta herättävän päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön osalta Kokkolan osuudet ovat pienemmät, kuin vertailukunnissa ja koko maassa keskimäärin.

Indikaattori tuottaa tietoa niiden nuorten osuudesta, joiden päihteiden käyttö herättää huolta. Indikaattori perustuu neljään osioon:

- 1) Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavukkeita,
- 2) Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa,
- 3) Kokeillut vähintään kaksi kertaa kannabista,
- 4) Pelaa rahapelejä viikoittain.

Tarkastelussa ovat vastaajat, joilla toteutuu vähintään kaksi edellä mainituista.

Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, %

	2019	2021	2023	2025
8. ja 9. luokan oppilaat				
Koko maa	9	8	11	10
K-P (HVA)	10	8	8	9
Kokkola	10	6	9	8
Mikkeli	9	5	12	9
Porvoo	6	7	17	10
Seinäjoki	8	7	12	11
ammatill. oppilaitos 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
Koko maa	30	26	26	27
K-P (HVA)	28	31	27	22
Kokkola	28	32	26	22
Mikkeli	31	24	23	25
Porvoo	28	20	32	39
Seinäjoki	30	31	30	33
lukio 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
Koko maa	6	5	7	8
K-P (HVA)	8	5	5	6
Kokkola	8	5	4	6
Mikkeli	4	3	6	9
Porvoo	5	4	12	9
Seinäjoki	9	4	6	12

Indikaattori ilmaisee niiden lasten ja nuorten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, jotka tupakoivat, nuuskaavat tai käyttävät vesipiippua tai sähkösavuketta päivittäin. Välittömät ja välilliset kustannukset sekä tulonsiirrot huomioiden, tupakka aiheuttaa yhteiskunnalle vuosittain noin 1,5 miljardin euron taloudelliset haitat.

Tupakointi on yksi merkittävimmistä sairastavuutta ja ennen aikaista kuolleisuutta aiheuttavista tekijöistä yhteiskunnassa. Yksilölle terveystriskit ovat huomattavat, sillä joka toinen tupakoija kuolee ennen aikaisesti. Tupakointi on merkittävä väestöryhmittäisiä terveys- ja kuolleisuuseroja selittävä tekijä ja väestöryhmittäiset erot tupakoinnissa näkyvät jo nuoruudessa. Vaikka tupakointi on nuorilla vähentynyt, esiintyy muiden tupakka- ja nikotiini tuotteiden kokeiluja ja käyttöä.

Kokkolan tilanne on kaikkien oppiasteiden osalta parempi kuin verrokkikunnissa ja koko maassa keskimäärin. Huolta kuitenkin aiheuttaa ammattikoululaisten päivittäinen tupakkatuotteiden tai sähkösavukkeiden käyttö, 22 %, Vaikka osuus onkin pienentynyt vuodesta 2019.

Kokeillut kannabista vähintään kaksi kertaa, %

	2019	2021	2023	2025
8. ja 9. luokan oppilaat				
Koko maa	6	5	5	4
K-P (HYV)	3	2	1	1
Kokkola	3	2	2	1
Mikkeli	7	4	5	1
Porvoo	4	8	8	4
Seinäjoki	4	4	4	3
ammattill. oppilaitos 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
Koko maa	14	12	11	9
K-P (HYV)	8	7	8	2
Kokkola	9	8	8	2
Mikkeli	12	9	13	9
Porvoo	12	17	19	14
Seinäjoki	10	7	10	9
lukio 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
Koko maa	9	8	7	5
K-P (HYV)	5	3	3	1
Kokkola	3	4	1	1
Mikkeli	6	7	6	2
Porvoo	9	7	12	6
Seinäjoki	7	4	5	4

Indikaattori ilmaisee niiden nuorten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, jotka ovat kokeilleet vähintään kaksi kertaa marihuanaa tai kannabista. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Oletko koskaan kokeillut tai käyttänyt seuraavia aineita?" Kysymyksen osio: 1) marihuanaa tai hasista (kannabista). Vastausvaihtoehdot: 1) en koskaan, 2) kerran, 3) 2-4 kertaa ja 4) 5 kertaa tai useammin. Tarkastelussa ovat vastaajat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 3 tai 4.

Huumausaineiden aiheuttamien haittojen määrän tiedetään olevan suorassa suhteessa kokonaiskäytön määrään. Kannabiksen käytöllä saattaa olla vakavia vaikutuksia ihmisen elintoimintoihin sekä mielenterveyteen. Cannabis heikentää muistia ja tarkkaavaisuutta ja lisää onnettomuusriskiä. Runkas kannabiksen käyttö altistaa ahdistuneisuudelle ja masennukselle. Erityisen haitallista käyttö on nuorille.

Kaikilla oppiasteilla Kokkolalaisnuoret ovat kokeilleet kannabista vähemmän kuin koko maassa keskimäärin. Kokeilujen määrä on myös laskenut vuodesta 2019 lähtien, ollen nyt vain 1-2 %

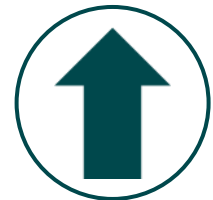
Pelaa rahapelejä viikoittain, %

	2019	2021	2023	2025
8. ja 9. luokan oppilaat				
Koko maa	5	4	5	6
K-P HVA	5	4	4	4
Kokkola	4	4	5	4
Mikkeli	5	4	4	4
Porvoo	3	5	6	6
Seinäjäki	5	4	5	6
ammattill. oppilaitos 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
Koko maa	10	5	7	6
K-P HVA	11	6	6	4
Kokkola	11	7	5	4
Mikkeli	8	4	8	5
Porvoo	14	7	9	10
Seinäjäki	10	7	9	6
lukio 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
Koko maa	4	2	3	4
K-P HVA	3	2	2	3
Kokkola	4	3	3	4
Mikkeli	4	1	5	4
Porvoo	3	1	3	5
Seinäjäki	5	4	3	4

Kokkola	2019	2021	2023	2025
8. ja 9. luokan oppilaat				
pojat	8	6	8	7
tytöt	1	2	1	0
ammattill. oppilaitos 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
pojat	19	9	7	6
tytöt	2	2	1	1
lukio 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
pojat	11	7	7	10
tytöt	0	0	0	1

Indikaattori ilmaisee rahapelejä viikoittain pelaavien nuorten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. Varhain aloitettu rahapelaaminen ennakoii riskiä aikuisiän ongelmalliseen rahapelaamiseen. Rahapelaaminen kytkeytyy usein osaksi muuta riskikäyttäytymistä, kuten päihteiden käyttöä. On tärkeää kiinnittää erityistä huomiota rahapelejä pelaaviin lapsiin ja nuoriin sekä ottaa huomioon lasten ja nuorten perhetausta ja mahdollinen muu riskikäyttäytyminen.

Kokkolan osalta osuudet ovat kaikilla oppiasteilla samat tai jopa vähän alhaisemmat kuin koko maassa keskimäärin. Rahapelien viikoittainen pelaaminen painottuu kaikilla oppiasteilla selkeästi enemmän poikiin. Ammattikoululaisten rahapelaaminen on vähentynyt jatkuvasti vuodesta 2019 lähtien.

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, %

	2019	2021	2023	2025
8. ja 9. luokan oppilaat				
Koko maa	10	9	9	7
K-P (HYV)	8	8	5	5
Kokkola	7	7	5	4
Mikkeli	8	8	8	5
Porvoo	9	13	14	7
Seinäjoki	9	11	9	8
ammattill. oppilaitos 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
Koko maa	27	24	22	17
K-P (HYV)	22	26	19	13
Kokkola	22	26	20	9
Mikkeli	29	25	23	13
Porvoo	26	25	27	26
Seinäjoki	25	31	25	18
lukio 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
Koko maa	18	15	15	12
K-P (HYV)	12	14	12	7
Kokkola	12	16	11	9
Mikkeli	13	11	13	12
Porvoo	22	14	20	13
Seinäjoki	19	13	12	12

Indikaattori ilmaisee alkoholia tosi humalaan asti vähintään kerran kuukaudessa käyttävien nuorten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. Humalajuominen lisää nuorten alttiutta tapaturmille ja väkivallan uhriksi joutumiselle sekä kasvattaa itsemurhien riskiä.

Kokkolan osalta tilanne on parempi kuin verrokkikunnissa ja koko maassa keskimäärin. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen tulos on kuitenkin lukiolaisten osalta vähän Kokkolaa parempi.

Positiivista on se, että tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa olevien osuus vähentynyt Kokkolassa vuodesta 2019 lähtien. Erityisen suuri vähennys näyttää tapahtuneen ammattikoululaisten osalta, kun vuodesta 2023 tulos on parantunut 11 prosenttiyksiköllä.

Nukkuu arkisin alle 8 tuntia, %

	2019	2021	2023	2025
8. ja 9. luokan oppilaat				
Koko maa	35	40	36	38
K-P HVA	31	38	34	34
Kokkola	33	40	36	37
Mikkeli	36	36	36	39
Porvoo	37	48	43	46
Seinäjoki	38	41	42	43
ammattil. oppilaitos 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
Koko maa	52	53	51	53
K-P HVA	49	60	51	52
Kokkola	54	66	55	55
Mikkeli	62	59	56	57
Porvoo	54	40	61	54
Seinäjoki	62	66	53	58
lukio 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
Koko maa	42	48	43	45
K-P HVA	43	44	36	41
Kokkola	48	50	40	47
Mikkeli	34	46	41	44
Porvoo	44	49	49	49
Seinäjoki	47	48	45	43

	2019	2021	2023	2025
8. ja 9. luokan oppilaat				
pojat	30	38	32	30
tytöt	36	42	41	45
ammattil. oppilaitos 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
pojat	58	70	59	58
työt	50	58	48	51
lukio 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
pojat	55	38	32	39
tytöt	44	58	46	51

Indikaattori ilmaisee niiden nuorten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, jotka nukkuvat arkisin tavallisesti alle kahdeksan tuntia. Yön piteus on laskettu vastaajan puolen tunnin tarkkuudella ilmoittamasta nukkumaanmenoajasta ja heräämisajasta.

Unella on suuri merkitys väestön terveydelle ja hyvinvoinnille. Riittämätön uni on epäterveellistä ja se lisää etenkin aikuistyyppin eli tyyppin 2 diabeteksen sekä sydän- ja verisuonitautien riskiä. Huonosti nukutun yön jälkeen väsymys voimistuu, keskittymiskyky huononee, tarkkaavuus heikkenee, huomiokyky kaventuu, muistaminen vaikeutuu ja reaktiot hidastuvat sekä ärtyneisyys vahvistuu. Nämä muutokset altistavat riidoille, virheille ja näiden seurauksena tapaturmille.

Kokkolassa alle 8 tuntia nukkuvien osuudet eivät poikkea merkittävästi vertailukunnista tai koko maan tilanteesta. On kuitenkin huolestuttavaa, että 37-55 prosenttia kyselyyn vastanneista nukkuu alle 8 tuntia yössä. Kaikilla muilla oppiasteilla, paitsi ammattikoulussa, tyttöjen osuus alle 8 tuntia nukkuvista on selkeästi poikien osuutta suurempi.

Ei syö koululounasta päivittäin, %

	2019	2021	2023	2025
8. ja 9. luokan oppilaat				
Koko maa	37	34	38	44
Kokkola	30	31	34	46
K-P HVA	27	29	33	43
Mikkeli	36	27	37	41
Porvoo	46	41	46	47
Seinäjoki	39	34	37	49
ammattill. oppilaitos 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
Koko maa	36	38	39	43
Kokkola	29	34	31	38
K-P HVA	29	32	33	36
Mikkeli	37	39	44	49
Porvoo	37	42	44	42
Seinäjoki	29	32	30	36
lukio 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
Koko maa	30	30	31	36
Kokkola	23	30	35	35
K-P HVA	24	30	32	33
Mikkeli	40	35	40	50
Porvoo	34	39	42	39
Seinäjoki	36	35	32	42

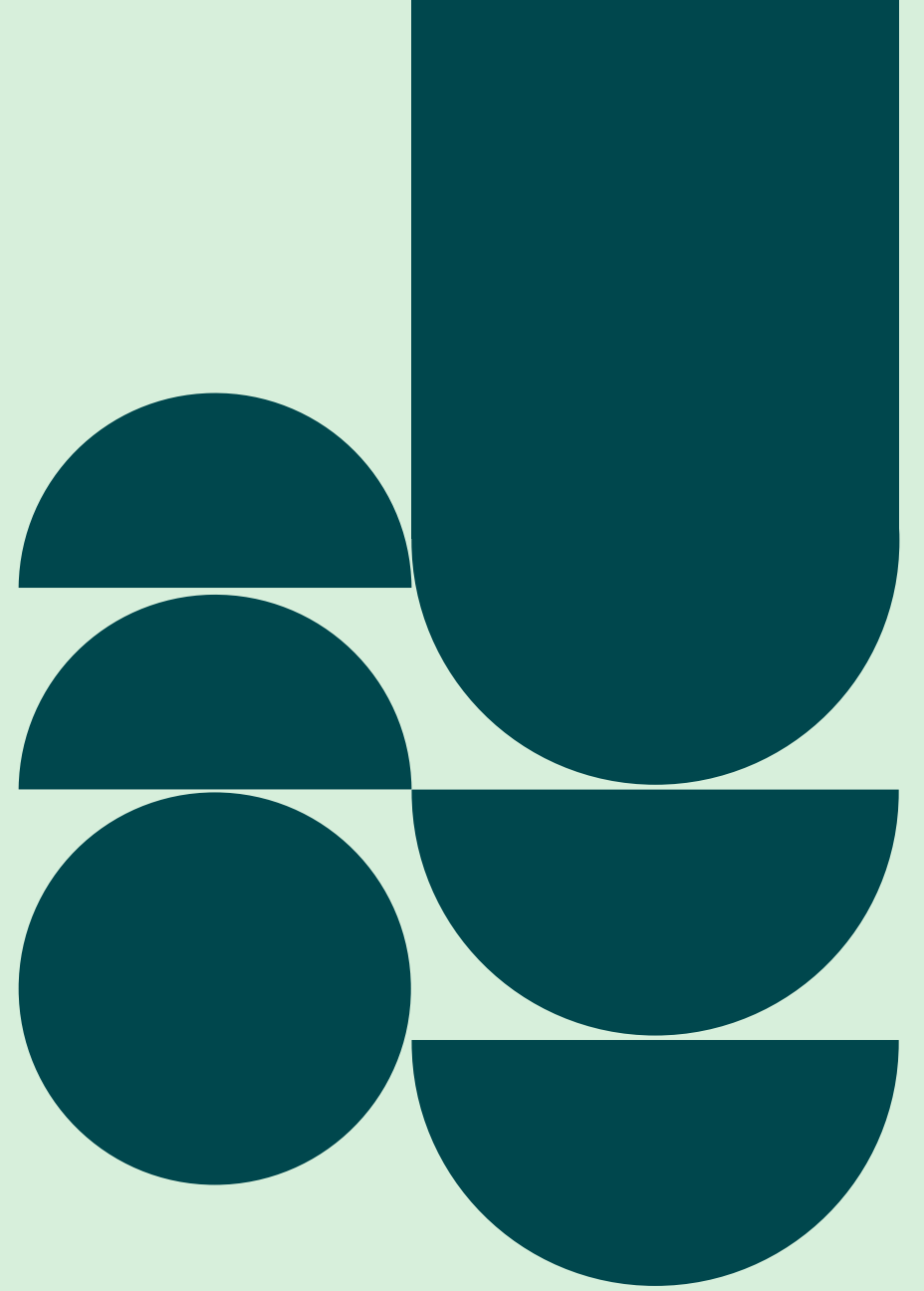
Kouluruokaa päivittäin syömättömien osuus on lisääntynyt Kokkolassa kaikilla muilla oppiasteilla, paitsi lukiossa. Vertailukuntiin ja koko maan tulokseen verrattaessa Kokkolan tulos ei eroa merkittävästi positiiviseen tai negatiiviseen suuntaan. On kuitenkin huolestuttavaa, että kouluruokaa päivittäin syömättömien osuus on korkea.

Sen sijaan tyttöjen ja poikien suhteen on Kokkolassa merkittävä ero lounasta päivittäin syömättömien 8.- ja 9.-luokkalaisten osalta, kun 58 % tytöistä ei syö koululounasta päivittäin ja poikien osalta vastaava osuus on puolestaan 35 %. Myös muilla oppiasteilla on huomattavissa tyttöjen suurempi osuus päivittäin koululounasta syömättömissä.

Kokkola 8. ja 9. luokan oppilaat	2019	2021	2023	2025
pojat	31	30	28	35
tytöt	28	33	41	58

Terveystila

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, %

	2019	2021	2023	2025
4. ja 5. luokan oppilaat				
Koko maa	9	11	11	8
Kokkola	9	9	10	9
K-P HVA	10	10	10	9
Mikkeli	10	11	9	7
Porvoo	11	13	12	6
Seinäjäki	8	11	10	7
8. ja 9. luokan oppilaat				
Koko maa	21	26	27	22
Kokkola	19	25	27	20
K-P HVA	18	25	27	21
Mikkeli	22	25	26	18
Porvoo	23	29	31	22
Seinäjäki	19	23	25	19
ammattill. oppilaitos 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
Koko maa	23	28	29	25
Kokkola	25	26	23	24
K-P HVA	26	25	25	24
Mikkeli	22	24	26	20
Porvoo	31	35	31	23
Seinäjäki	26	28	28	26
lukio 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
Koko maa	21	27	25	21
Kokkola	23	29	23	24
K-P HVA	24	26	25	23
Mikkeli	20	25	29	20
Porvoo	22	31	26	22
Seinäjäki	21	26	23	16

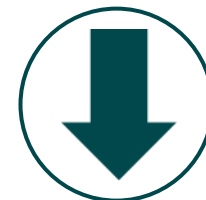
Indikaattori ilmaisee terveydentilansa keskinkertaiseksi, melko huonoksi tai huonoksi kokevien osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Terveydentilansa huonoksi kokevien osuus ei poikkea merkittävästi ala- ja yläkoululaisten sekä ammattikoululaisten osalta koko maan tai vertailukuntien tilanteesta. Sen sijaan lukiolaisista 24 % prosenttia kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, kun taas koko maan osalta vastaava osuus on vain 21 %. Myös vertailukunnissa on terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien osuus lukiolaisten osalta Kokkolaa pienempi.

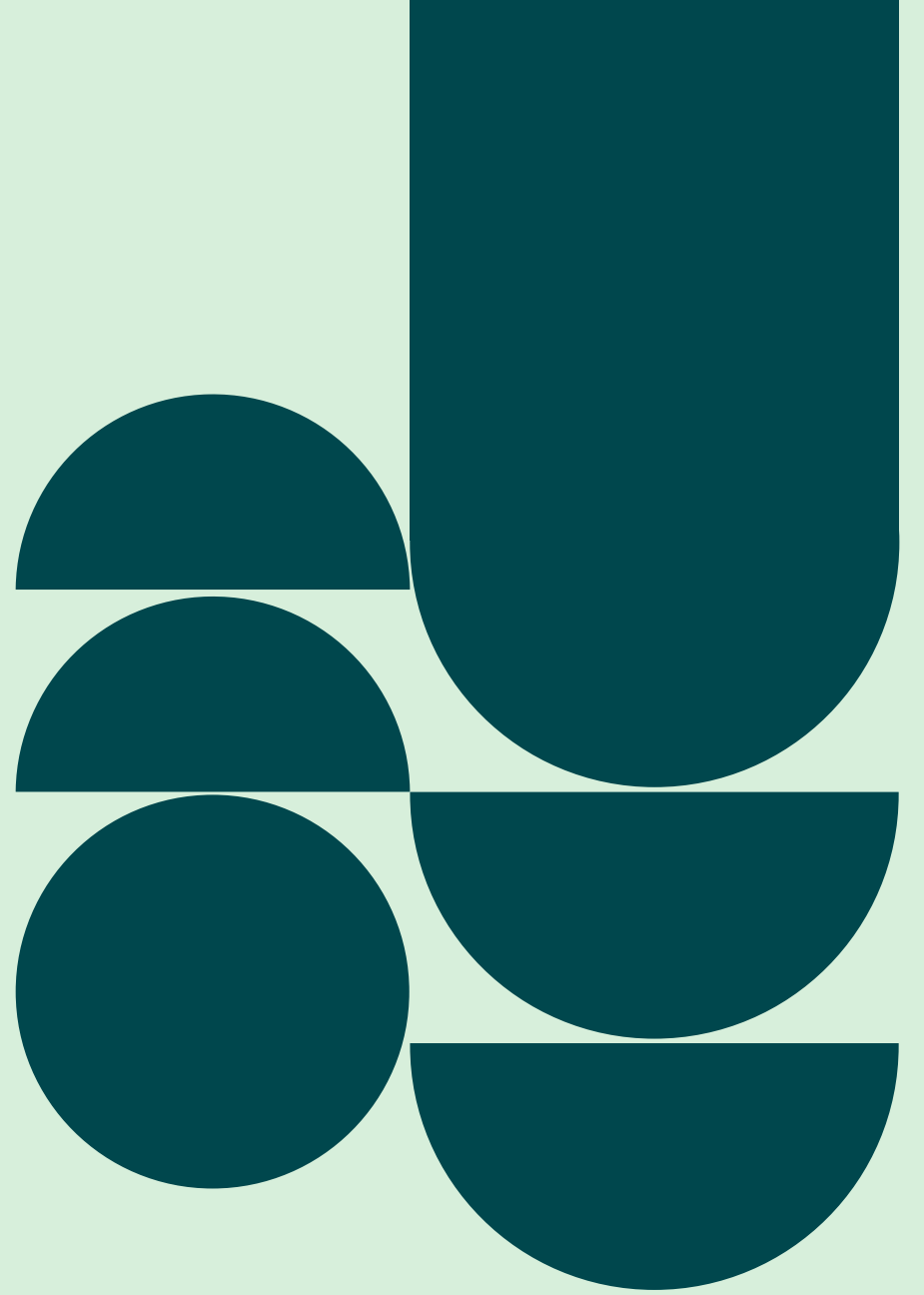
Kokkolan yläkoululaisten osalta on tapahtunut muutosta parempaan, kun terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi tuntevien osuus on laskenut vuoden 2023 tilanteesta 7 prosenttiyksiköllä.

Huolestuttavaa on tyttöjen ja poikien välinen suuri ero yläkoulussa, lukiossa ja ammattikoulussa. Esimerkiksi ammattikoulussa jopa 43 % tytöistä kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, kun taas pojista samoin kokee vain 11 %.

Kokkola	2019	2021	2023	2025
8. ja 9. luokan oppilaat				
pojat	15	15	16	12
tytöt	23	35	38	28
ammattill. oppilaitos 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
pojat	18	17	17	11
tytöt	33	42	36	43
lukio 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
pojat	13	15	14	17
tytöt	29	37	28	27

Mielenterveys

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, %

	2019	2021	2023	2025
8. ja 9. luokan oppilaat				
Koko maa	13	19	21	22
K-P HYV	11	19	20	20
Kokkola	12	20	20	18
Mikkeli	12	19	22	19
Porvoo	14	22	24	25
Seinäjäki	11	18	18	23
ammattil. oppilaitos 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
Koko maa	11	17	18	19
K-P HYV	12	17	16	19
Kokkola	12	17	15	21
Mikkeli	11	15	19	17
Porvoo	10	17	23	18
Seinäjäki	15	15	18	20
lukio 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
Koko maa	14	22	21	21
K-P HYV	13	21	22	20
Kokkola	11	22	20	20
Mikkeli	13	24	24	21
Porvoo	14	25	22	22
Seinäjäki	16	22	20	19

Kokkola	2019	2021	2023	2025
8. ja 9. luokan oppilaat				
pojat	5	8	9	7
tytöt	19	31	31	31
ammattil. oppilaitos 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
pojat	6	8	7	8
tytöt	19	33	28	40
lukio 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
pojat	3	8	6	9
tytöt	16	31	29	26

Indikaattori ilmaisee kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta kokeneiden opiskelijoiden osuuden (%) ko. ikäluokassa, jotka vastasivat Kouluterveyskyselyn ko. kysymykseen. Ahdistuneisuus on nuorilla yleisimpiä mielenterveyden ongelmia. Lasten ja nuorten mielenterveyden ongelmat rasittavat hoitojärjestelmää erityisesti yleisyyden ja pitkäkestoisuuden vuoksi. Ohimenevillä ahdistuksen tunteilla ei ole taloudellisia vaikutuksia. Ahdistushäiriö sen sijaan vaikeuttaa nuoren pärjäämistä opiskelussa ja muista iänmukaisista haasteista suoriutumista. Ahdistushäiriö altistaa myös masennuksen ja mahdollisesti päihdehäiriön synnylle, jotka voivat vaikeuttaa myöhempää työelämään pääsyä tai siitä suoriutumista.

Kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta kokevien osuus ei ole palautunut Kokkolassa millään oppiasteella koronaa edeltävälle tasolla. Ammattikoululaisten osalta osuus on jopa kasvanut vuodesta 2023 kuudella prosenttiyksiköllä.

Kaikilla oppiasteilla ahdistuneisuuden kokemukset painottuvat selkeästi tyttöihin. Muutos on ollut merkittävä, sillä vuonna 2019 lukiota käyvistä tytöistä 16 % ja yläkoulua käyvistä tytöistä 19 % koki ahdistuneisuutta. Vuonna 2025 lukiota käyvien tyttöjen osuus nousi 26 %:iin ja yläastelaisten osuus 31 prosenttiin. Ammattikoulua käyvistä tytöistä jopa 40 % kokee kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta. Tulisikin selvittää, että mikä yhteiskunnassamme aiheuttaa ahdistusta tytöille ja laatia selkeät toimenpiteet, jolla tilannetta voitaisiin parantaa.

Kokenut vahvaa positiivista mielensterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, %

	2021	2023	2025
8. ja 9. luokan oppilaat			
Koko maa	9	8	10
K-P HVA	9	6	9
Kokkola	9	6	11
Mikkeli	8	8	8
Porvoo	8	8	9
Seinäjäki	10	8	10
ammattill. oppilaitos 1. ja 2. vuoden opiskelija			
Koko maa	9	9	11
K-P HVA	9	7	8
Kokkola	9	6	8
Mikkeli	11	13	14
Porvoo	9	11	9
Seinäjäki	9	8	12
lukio 1. ja 2. vuoden opiskelijat			
Koko maa	8	8	10
K-P HVA	8	9	9
Kokkola	8	9	9
Mikkeli	5	7	11
Porvoo	8	8	7
Seinäjäki	8	9	10

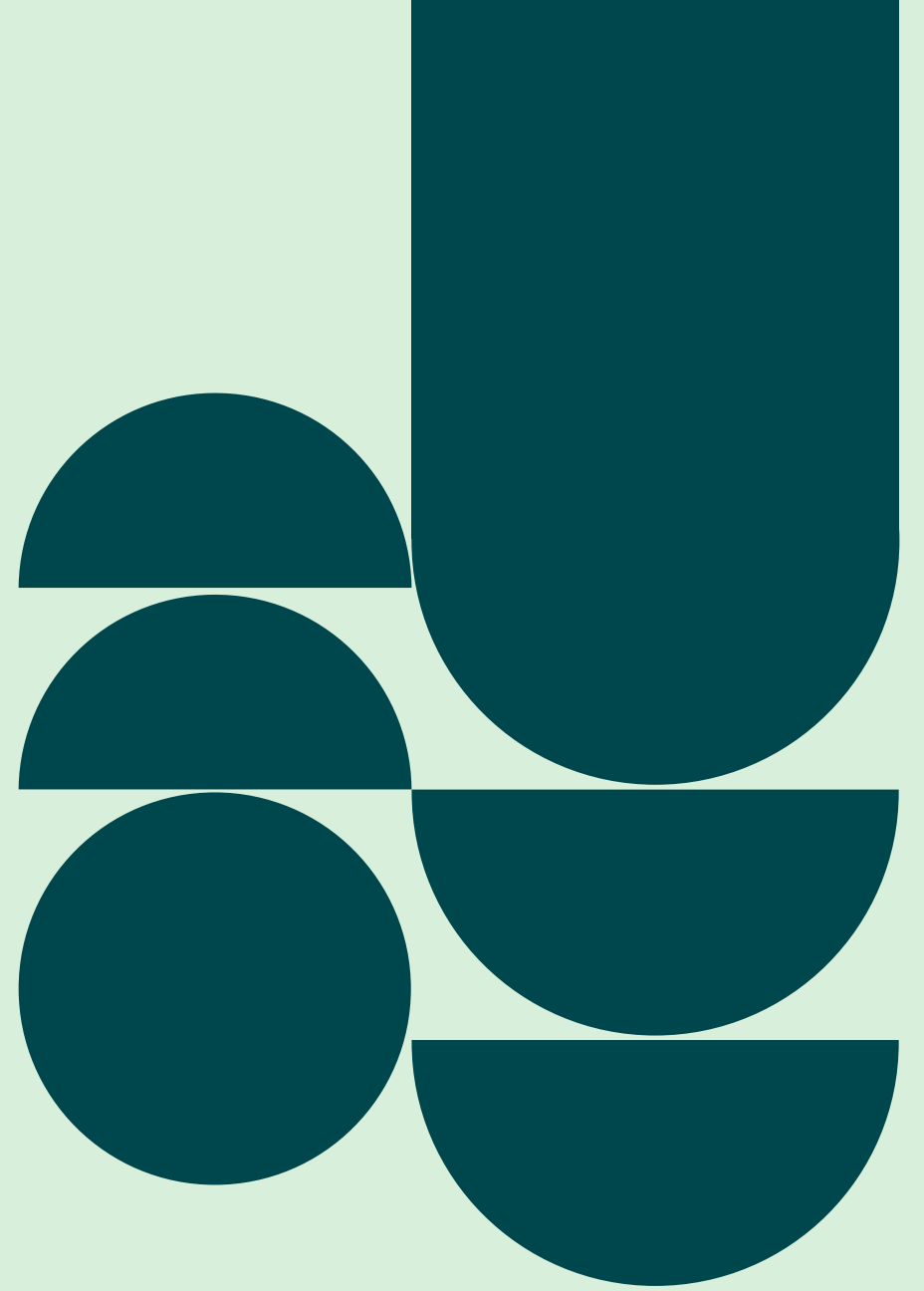
Indikaattori ilmaisee niiden nuorten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, jotka ovat kokeneet vahvaa positiivista mielensterveyttä viimeisen kahden viikon aikana ja jotka vastasivat Kouluterveyskyselyn ko. kysymyksiin. Indikaattori perustuu positiivista mielensterveyttä mittaavaan WEMWBS-mittariin.

Positiivinen mielensterveys on voimavara pitäen sisällään mm. koherenssin tunteen, resilienssin eli pärjäävyyden, pystyvyyden, elämäntyytyväisyyden, elämänlaadun, luontevahvuuden, optimismin ja onnellisuuden. Nämä erilaiset psyykkiset vahvuudet ja kyvyt muodostavat ihmisen voimavarat. Korkea positiivinen mielensterveys on yhteydessä muun muassa parempaan tuottavuuteen, fyysiseen hyvinvointiin ja elämänlaatuun. Sen on todettu myös suojaavan itsemurha-ajatuksilta sekä opiskeluvaikeuksilta.

Vahvaa positiivista mielensterveyttä kokeneiden osuudet ovat Kokkolassa alhaisia, 9-11%. Osuudet ovat koko myös koko maan ja verrokkikuntien osalta alhaisia.

Elämänlaatu

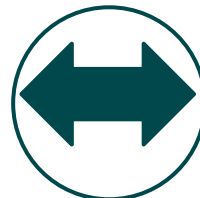
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, %

	2019	2021	2023	2025
4. ja 5. luokan oppilaat				
Koko maa	89	85	85	85
K-P HYV	91	88	86	85
Kokkola	92	88	87	86
Mikkeli	91	87	85	86
Porvoo	90	84	84	86
Seinäjoki	91	86	88	87
8. ja 9. luokan oppilaat				
Koko maa	75	68	66	68
K-P HYV	78	69	68	70
Kokkola	77	68	69	71
Mikkeli	76	68	65	69
Porvoo	75	64	62	67
Seinäjoki	78	70	69	71
ammattill. oppilaitos 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
Koko maa	76	71	66	68
K-P HYV	80	72	70	66
Kokkola	79	70	70	66
Mikkeli	75	75	67	75
Porvoo	75	67	67	67
Seinäjoki	75	74	66	67
lukio 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
Koko maa	75	68	67	71
K-P HYV	73	69	68	69
Kokkola	72	68	71	69
Mikkeli	76	69	63	74
Porvoo	73	64	65	73
Seinäjoki	74	73	71	73

Indikaattori ilmaisee niiden lasten/nuorten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, jotka ovat erittäin tai melko tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä. Tyytyväisyydellä elämään on suuri merkitys lasten ja nuorten myönteiselle kehitykselle ja se suojaa psyykkisiltä ongelmilta. Lapsuudessa ja nuoruudessa elämään tyytyväisyyteen vaikuttavat seuraavat tekijät: Elämäkokemukset ja ihmissuhteet perheessä ja kaveripiirissä, kokemus elämässä pärjäämisestä ja elämän olemisesta hallinnassa, tunne omasta arvokkuudesta, tunne päivittäisten tekemisten merkityksellisyydestä, tunne siitä että elämällä on päämäärä ja tarkoitus, lapsuudenkodin ongelmat tai myönteinen ilmapiiri, menestyminen koulussa, tunne kouluyhteisöön kuulumisesta, itsetuntemus, itsetunto, perherakenne (korkeimman sosioekonomisen kotitaustan omaavat nuoret tyytyväisimpiä).

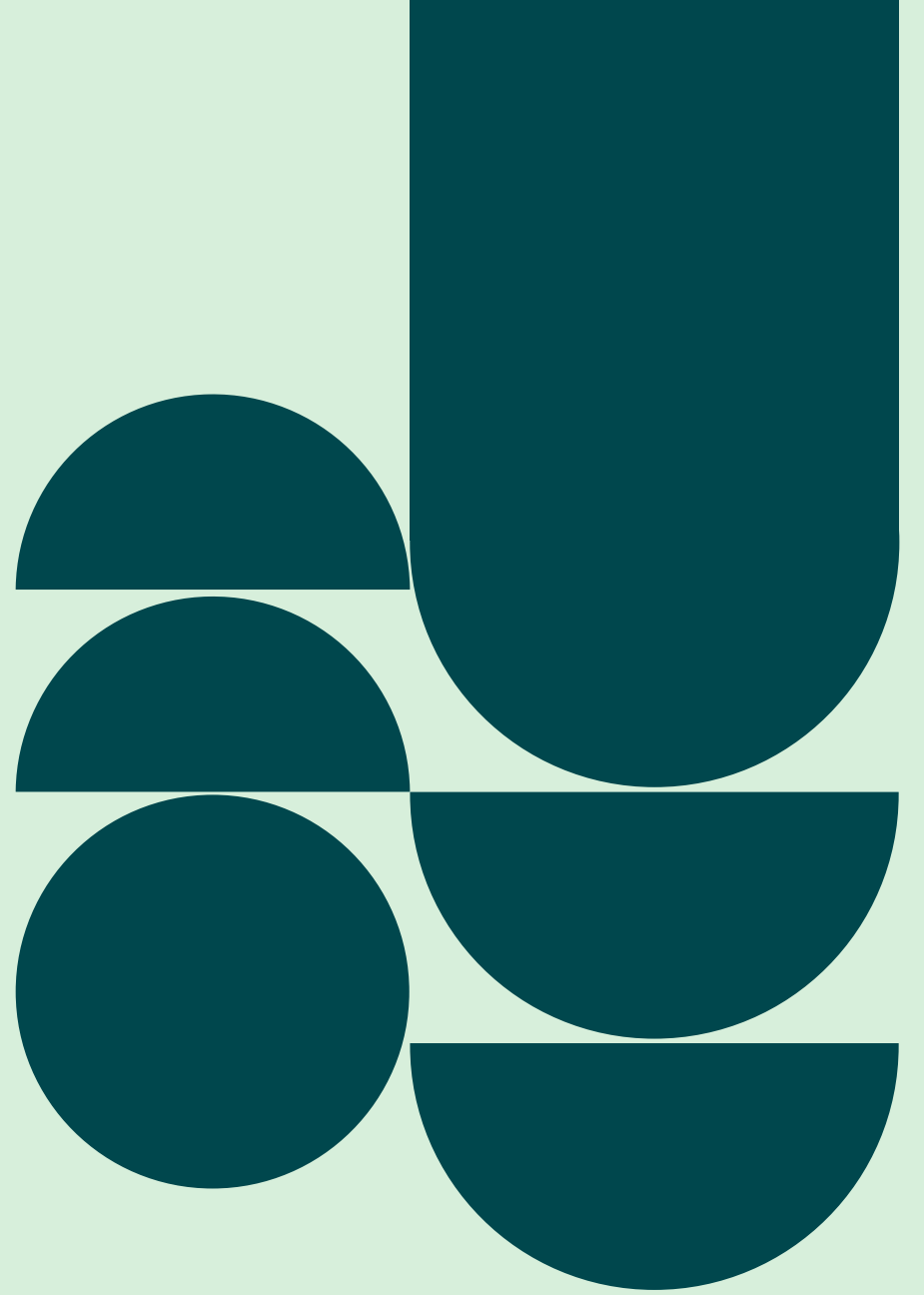
Lasten ja nuorten kokema tyytyväisyys elämään voi suojella lasta tai nuorta esimerkiksi stressin kielteisiltä vaikutuksilta sekä ehkäistä psyykkisiä ongelmia ja ei-toivottua psykopatologista käyttäytymistä. Kouluissa toteutetuilla, lasten ja nuorten sosiaalisia taitoja, tunnetaitoja ja henkilökohtaisia vahvuuksia vahvistavilla interventioilla on todettu myönteisiä vaikutuksia lasten ja nuorten kehitykseen.

Elämään tyytyväisten osuudessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia Kokkolassa ja osuus on samaa luokkaa kuin verrokkikunnissa ja koko maassa keskimäärin. Positiivista on, että suurin osa vastaajista kaikilla oppiasteilla on tyytyväinen elämäänsä. Kaikkien muiden oppiasteiden kuin alakoulun osalta tytöt ovat elämäänsä selkeästi tyytymättömämpiä kuin pojat.

Kokkola	2019	2021	2023	2025
4. ja 5. luokan oppilaat				
pojat	94	91	91	89
tytöt	91	85	82	82
8. ja 9. luokan oppilaat				
pojat	86	82	80	81
tytöt	69	56	57	60
ammattill. oppilaitos 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
pojat	83	75	73	77
tytöt	76	60	63	49
lukio 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
pojat	80	80	79	73
tytöt	68	60	66	67

Turvallisuus

	2019	2021	2023	2025
4. ja 5. luokan oppilaat				
Koko maa	7	8	9	9
K-P HVA	7	8	8	8
Kokkola	7	8	8	8
Mikkeli	8	7	10	8
Porvoo	7	7	10	8
Seinäjoki	7	9	9	10
8. ja 9. luokan oppilaat				
Koko maa	5	6	8	8
K-P HVA	4	6	7	6
Kokkola	3	5	6	5
Mikkeli	6	5	7	8
Porvoo	6	5	8	7
Seinäjoki	4	7	8	8
ammattill. oppilaitos 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
Koko maa	4	3	4	4
K-P HVA	2	3	3	2
Kokkola	2	2	3	2
Mikkeli	4	2	1	2
Porvoo	3	2	5	5
Seinäjoki	5	3	5	4
lukio 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
Koko maa	1	1	2	2
K-P HVA	0	1	1	0
Kokkola	0	0	1	0
Mikkeli	0	0	2	3
Porvoo	1	1	2	3
Seinäjoki	1	2	1	2

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, %

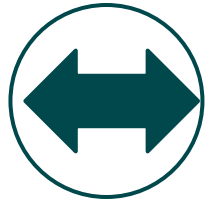
Indikaattori ilmaisee koulukiusaamisen kohteeksi kerran viikossa tai useammin lukukauden aikana joutuneiden lasten/nuorten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. Koulukiusaaminen on merkittävä riskitekijä mielenterveyden ongelmille. Koulukiusaamiseen puuttuminen on yksi mahdollisuus ehkäistä mielenterveyden ongelmia.

Koko maassa viikottaista kiusaamista kokee 9 % alakoulun vastaajista ja Kokkolassa puolestaan 8 %.

Yläkoulun vastaajista viikottaisen kiusaamisen kohteena on Kokkolassa 5 % vastaajista ja koko maassa keskimäärin 8%

Ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista 2 % kokee Kokkolassa kiusaamista, kun taas koko maassa keskimäärin 4 % ammttikoululaisista kokee kiusaamista.

Kokkolan lukioissa ei vastaajien mukaan ilmene kiusaamista ja koko maankin tasolla vain 2 %.

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % syntyperän vaikutus

	2019	2021	2023	2025
4. ja 5. luokan oppilaat				
suomalaistaustainen	7	8	8	8
ulkomaalaistaustainen, syntynyt Suomessa	12	12	13	13
ulkomaalaistaustainen, syntynyt ulkomailla	13	14	16	17
8. ja 9. luokan oppilaat				
suomalaistaustainen	4	5	6	7
ulkomaalaistaustainen, syntynyt Suomessa	6	6	7	11
ulkomaalaistaustainen, syntynyt ulkomailla	10	9	11	14

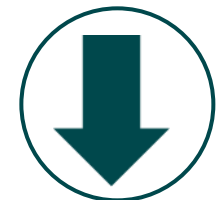
Ulkomaalaistaustaisia oppilaita kiusataan koulussa enemmän, kuin suomalaistaustaisia ja kiusaamisen määrä on lisääntynyt vuodesta 2019 lähtien.

Alakouluikäiset:

- Suomessa syntyneistä ulkomaalaistaustaisista vastaajista 13 % koki koulukiusaamista vähintään kerran viikossa. Kiusaamiskokemukset ovat lisääntyneet vuodesta 2019 lähtien yhdellä prosenttiyksiköllä.
- Ulkomailla syntyneistä ulkomaalaistaustaisista vastaajista 17 % koki koulukiusaamista vähintään kerran viikossa. Kiusaamiskokemukset ovat lisääntyneet vuodesta 2019 lähtien neljällä prosenttiyksiköllä.
- Suomalaistaustaisista vastaajista 8 % koki koulukiusaamista vähintään kerran viikossa. Kiusaamiskokemukset olivat lisääntyneet yhdellä prosenttiyksiköllä vuodesta 2019.

Yläkouluikäiset:

- Suomessa syntyneistä ulkomaalaistaustaisista vastaajista 11 % koki koulukiusaamista vähintään kerran viikossa. Kiusaamiskokemukset ovat lisääntyneet vuodesta 2019 lähtien viidellä prosenttiyksiköllä.
- Ulkomailla syntyneistä ulkomaalaistaustaisista vastaajista 14 % koki koulukiusaamista vähintään kerran viikossa. Kiusaamiskokemukset ovat lisääntyneet vuodesta 2019 lähtien neljällä prosenttiyksiköllä.
- Suomalaistaustaisista vastaajista 7 % koki koulukiusaamista vähintään kerran viikossa. Kiusaamiskokemukset olivat lisääntyneet kolmella prosenttiyksiköllä vuodesta 2019.

Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, %

	2019	2021	2023	2025
4. ja 5. luokan oppilaat				
Koko maa	13	15	16	12
K-P HVA	16	17	18	12
Kokkola	15	16	17	12
Mikkeli	12	13	13	9
Porvoo	14	17	18	12
Seinäjohti	14	17	17	11
8. ja 9. luokan oppilaat				
Koko maa	12	12	12	9
K-P HVA	11	14	11	8
Kokkola	10	15	11	7
Mikkeli	10	11	13	8
Porvoo	12	14	14	10
Seinäjohti	13	11	13	8
ammattill. oppilaitos 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
Koko maa	7	7	7	5
K-P HVA	7	7	6	5
Kokkola	7	8	6	5
Mikkeli	4	6	4	4
Porvoo	8	5	7	7
Seinäjohti	11	8	10	5
lukio 1. ja 2. vuoden opiskelijat				
Koko maa	7	8	8	5
K-P HVA	7	7	9	5
Kokkola	8	7	9	5
Mikkeli	6	7	7	6
Porvoo	9	9	7	3
Seinäjohti	8	8	5	4

Indikaattori ilmaisee niiden lasten/nuorten osuuden (%) kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, jotka ovat kokeneet vanhempien tai muun huoltajien aikuisen fyysistä väkivaltaa vuoden aikana. Lapsen tai nuoren kaltoinkohtelu ja fyysinen väkivalta aiheuttaa lapselle tai nuorille runsaasti haittoja sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

Fyysisen väkivallan kokeminen voi aiheuttaa fyysisiä vammoja, tunne-elämään ja käyttäytymiseen liittyviä ongelmia sekä pitkäaikaisina seurauksina erilaisia sairauksia. Fyysinen pahoinpitely voi johtaa lapsen kuolemaan. Fyysisen väkivallan kohteeksi joutuneiden lasten ja nuorten älyllisen kehityksen on todettu hidastuneen. Lisäksi fyysisen väkivallan on todettu lisäävän psyykkisten ongelmien riskiä kuten ahdistuneisuutta ja masentuneisuutta. Fyysinen väkivalta ja kaltoinkohtelu johtaa lapsen ja vanhemman vuorovaikutuksen häiriintymiseen, millä itsessään on vakavia seurauksia.

Lapsena fyysisen väkivallan ja pahoinpitelyn kohteeksi joutuneet lapset pahoinpitelevät aikuisuudessa suuremmalla todennäköisyydellä kumppaniaan tai osallistuivat muuhun rikolliseen toimintaan kuin muilla keinoilla kasvatetut ikätoverinsa.

Kokkolan osalta fyysisen väkivallan osuudet ovat pienentyneet kaikilla oppiasteilla muutamalla prosenttiyksiköllä. Tämä on positiivinen kehityskulku.

Kokenut syrjintää koulussa tai vapaa-ajalla, %

Kokenut syrjintää, % koko maa	2021	2023	2025
8. ja 9. luokan oppilaat			
suomalaistaustainen	27	31	32
ulkomaalaistaustainen, syntynyt Suomessa	44	47	48
ulkomaalaistaustainen, syntynyt ulkomailla	44	47	51

Ulkomaalaistaisten 8. ja 9. luokkalaisten osuudet syrjinnän kokemuksissa ovat suuremmat, kuin suomalaistaustaisen.

Indikaattori ilmaisee niiden peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaisten osuuden prosentteina, jotka ovat kokeneet syrjintää koulussa tai vapaa-ajalla viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana.

Indikaattori perustuu kysymykseen: "Onko sinua kiusattu, syrjitty tai häiritty seuraaviin asioihin liittyen viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana koulussa tai vapaa-ajalla?" Summaindikaattori muodostuu yhdeksästä kysymyksen osiosta:

- 1) Paino, pituus, kehon tai kasvojen piirteet,
- 2) Ihonväri
- 3) Vammaisuus, pitkäaikainen sairaus tai näkyvä oire
- 4) Sukupuoli, sukupuolen ilmaiseminen, muunsukupuolisuus, sukupuoliottomuus
- 5) Seksuaalinen suuntautuminen
- 6) Kieli
- 7) Ulkomainen tausta, romanitausta, saamelaisuus
- 8) Uskonto, uskonottomuus tai elämäkatsomus
- 9) Perhe tai koti (esim. vanhemmat, sisarukset, taloudellinen tilanne, asuinpaikka).

Vastausvaihtoehdot: 1) Kyllä, 2) Ei. Tarkastelussa ovat vastaajat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1 vähintään yhteen kysymyksen osioon.